

kraju (siguran sam da njezin gramatički dio u najvećoj mjeri „važi“ i za hrvatski jezik). I uz skoro dvjestogodišnju tradiciju opisivanja gramatike hrvatskog jezika (a i bosanskog, crnogorskog i srpskog), ja sam uspio otkriti desetine potpuno novih pravila (koje je i Snježana mogla otkriti da je bolje poznavala opću lingvistiku i bila malo inventivnija). Evo, ponudit ću građu iz koje sam izvukao jedno novo pravilo. Mi možemo pridjevu pojačati značenje tako što ga ponovimo i

ponovljenom pridjevu dodamo sufiks *-cat*; dakle možemo reći *pun punecat*, *gol golcat*, *sam samcat*, *cijel cijecat*, ali ne možemo nikako reći **trom tromcat*, **krnj krnjcat*, **bos boscat*, **jak jakcat*. Koje je pravilo za tvorbu pojačanih pridjeva na *-cat*? Ako ga Snježana otkrije, povući ću sve što sam o njoj rekao negativno. Žaloso je da Snježana i njoj slični stječu ugled u svijetu pričajući o imenima naših jezika, dok ti isti jezici ostaju slabije opisani nego mnogi afrički jezici.

Midhat Ridanović

U SPOMEN

Branko Franolić
(Rijeka, 2. srpnja 1925. –
London, 11. siječnja 2011.)
Odlazak uglednoga jezikoslovca

Poznati hrvatski jezikoslovac, dopisni član HAZU-a, Branko Franolić (rođen 1925. u Rijeci) umro je u Londonu 11. siječnja 2011. Kao znanstvenik, profesor i javni djelatnik, bio je vrlo cijenjen i priznat u znanstvenim krugovima Velike Britanije, Francuske, SAD i Kanade.

Godine 1952. zatražio je i dobio politički azil u Velikoj Britaniji te je najveći dio znanstvene karijere proveo u inozemstvu. Anglistiku i amerikanistiku diplomirao je 1957. na Visokom učilištu Slobodne Europe u Strassbourgu. Doktorirao je na francuskoj sveučilištu Sorboni 1977. tezom o francuskim posuđenicama u hrvatskome jeziku.

Franolić je bio među prvima koji su svojim istraživačkim i znanstvenim radom u velikim knjižnicama, arhivima i zbirkama diljem Europe, znanstvenim nastupima i publikacijama probijali barijere neznanja i neistina o hrvatskome jeziku i Hrvatima.

Uz to, uspio je da se uvedu odsjeci i rubrike o hrvatskome jeziku i njegovoj povijesti u istaknutim londonskim knjižnicama i znanstvenim ustanovama s danas prepoznatljivom oznakom HR.

O povijesti je hrvatskog jezika Franolić pisao u ponajboljim svjetskim znanstvenim časopisima. Prisjetimo se samo časopisa *Lingua* (Amsterdam), *Linguistics* (The Hague), *Die Welt der Slaven* (München) *Annali dell'Institutito universitario orientale* (Napulj), *Journal of Croatian Studies* (New York).

Njegov rad o razvitku hrvatskoga i srpskoga književnog jezika tiskan je u enciklopedijskom djelu *Language Reform, History and Future* (sv. 2, Hamburg 1983.). Važnu ulogu u afirmaciji hrvatskoga, ne samo jezičnog, pitanja odigrao je na primjer Franolićev pregled glavnih političkih i sociolingvističkih zbivanja u hrvatskom jeziku i oko njega, posebno u XIX. i XX. stoljeću, u djelu *An Historical Survey of Literary Croatian* (Povijesni pregled hrvatskog književnog jezika) tiskanom 1984. godine u Parizu. Rasvjetljenu hrvatske jezične problematike u slavističkim krugovima te u najširoj javnosti zapadne

Europe pridonijelo je i njegovo djelo *A short history of literary Croatian* (Kratku povijest hrvatskog književnog jezika) koje je objavljena nešto ranije, 1980. godine u Parizu. Prva njegova knjiga iz tog područja *La langue litteraire croate* (Hrvatski književni jezik) tiskana je još 1972. u Parizu, a prevedena je na švedski 1975. U borbi za afirmaciju hrvatskoga jezika Franolić je neumoran pa u Parizu 1988. objavljuje sociolingvističku studiju *Language policy in Yugoslavia, with special reference to Croatian* (Jezična politika u Jugoslaviji, s posebnim osvrtom na hrvatski jezik). Franolićev znanstveni rad u području kroatistike u egzilu odvijao se usporedno s otporom u Domovini hrvatskih intelektualaca i svekolike hrvatske javnosti jezičnom unitarizmu nametnutom nesrpskim narodima u bivšoj Jugoslaviji. Franolićeve teze vrlo su jasne i jednostavno opisane. „Nema standardnog srpskohrvatskog jezika ni opće srpskohrvatske jezične norme poput standardnog engleskog ili standardnog francuskog jezika, tj. nema standardne varijante jezika koja se koristi u tiskanim djelima, na kojoj se obično predaje u školama, kojom govore obrazovane osobe i koje se koristi

u radio/tv emisijama i drugim sličnim situacijama, tj. varijante koju svi govornici priznaju kao uzor, odnosno jezičnog uzora koji određena zajednica prihvaća kao autoritativni uzor“. S druge strane, hrvatski je standard doista objedinio i objedinjuje sve Hrvate u zajednicu jednog jedinog jezika. Taj kriterij podržava, možda jasnije od svih ostalih, autonomiju hrvatskog standarda. (S. Babić, 1985.)

Uz spomenute studije, brojna su djela Branka Franolića kojima je zadužio našu znanost kao što su Prilog Filipa Vezdina in-dijskim studijama na zalasku 18. stoljeća u Europi, Hrvatski glagoljički tekstovi u Općem katalogu Britanske knjižnice, Knjige o Hrvatima i Hrvatskoj I., II. i III. u Općem katalogu Britanske knjižnice, Pregled hrvatske bibliografije 1960. – 2003.

Franolić je često nastupao u radijskim i televizijskim emisijama te kao predavač na visokim učilištima, savjetovanjima i kongresima diljem svijeta. Napose je to činio tijekom Domovinskog rata.

Vesna Kukavica

Julije Derossi

**(Trogir, 9. srpnja 1928. –
Zadar, 28. studenoga 2010.)**

ivotni put i sudbina hrvatskoga filologa i književnika Julija Derossija obilježeni su pridjevkom hrvatski, koji je on u nemilim povijesnim prilikama nosio ozbiljno i odgovorno, kako to samo znaju ljudi koji nisu od velikih riječi i gesta nego od velika i samozatajna rada.

Rodio se u Trogiru, u liječničkoj obitelji, koja je za karadževićevske Jugoslavije seljakana od nemila do nedraga, pa je osnovnu

školu polazio u Pakracu (1934. – 1938.), gimnaziju u Daruvaru, Novoj Gradiški i Pože-gi, gdje je 1947. maturirao. Višu pedagošku školu završio je 1950. u Zagrebu te se odselio u Gospić i otpočeo službovanjem kao gimnazijski profesor. Po završetku studija jugoslavistike 1963. na zagrebačkom Filozofskom fakultetu, dobiva mjesto nastavnika metodike i dječje književnosti u gospićkoj Pedagoškoj akademiji. Aktivan je u kulturnom i političkom životu grada, istražuje ličku književnu, kulturnu i pedagošku povijest, objavljuje prve strukovne prinose (Školske novine, Umjetnost riječi, Mladost, Pedagoški rad), sudjeluje u pokretanju Ličkoga kalendara i